

Infūzijas terapija pacientiem ar Parkinsona slimību: informācija pacientiem.

KĀDA IR MEDIKAMENTU NOZĪME PARKINSONA SLIMĪBAS (PS) GADĪJUMĀ?

Pacientiem ar PS smadzenēs trūkst ķīmiska viela – dopamīns. Medikamenti var palīdzēt atvieglot PS simptomus. Vairums medikamentu pieejami tablešu formā un lietojami vairākas reizes dienā. Sākot lietot PS medikamentus, to efekts parasti saglabājas visas dienas garumā; taču PS progresējot, jūs varat ievērot, ka medikamentu efekts nesaglabājas līdz nākamajai medikamenta devai. To sauc par „izzušanas” efektu (“wearing off”). Kad medikamentu efekts ir beidzies (tā ir “OFF” fāze) atkal atjaunojās PS simptomi - trīce, lēnīgums un grūtības staigāt. Kad medikamenti iedarbojas ir “ON” fāze, simptomi mazinās. Iepriekšminētais noved pie biežākas medikamentu lietošanas un mazākas kontroles pār slimības simptomiem.

KAS IR INFŪZIJAS TERAPIJA PS GADĪJUMĀ?

Infūzijas terapijas gadījumā medikaments tiek ievadīts caur mazu adatu, kas ir ievietota zem ādas vai caur trubiņu, kas ir ievietota tievajā zarnā. Tas nodrošina nepārtrauktu medikamenta ievadi visas dienas garumā. Levodopa un apomorfīns ir divi medikamenti, ko izmanto infūzijas terapijā, lai kompensētu dopamīna trūkumu smadzenēs.

- Levodopa: šis medikaments smadzenēs pārveidojas par dopamīnu. Šis medikaments ir arī visbiežāk lietotās tabletes PS gadījumā un tagad tas ir pieejams arī kā infūzija tievajās zarnās – Levodopa/ Carbidopa intestīnālā gēla (LCIG) veidā, lai samazinātu “OFF” periodu.
- Apomorfīns: šis medikaments ir dopamīna agonists, kas iedarbojas uz smadzenēm kā dopamīns. To ievada zem ādas vienreizējas injekcijas veidā vai kā nepārtrauktu infūziju. Tas palīdz samazināt “OFF” periodu.

Abi medikamenti - gan LCIG, gan apomorfīns tiek glabāti speciālā nelielā pumpīti, kas savienots ar trubiņu. LCIG pumpja trubiņa ir savienota ar trubiņu, kas ievada levodopu tievajās zarnās. Apomorfīna pumpja trubiņa ir savienota ar tievu adatu, kas ievietota zem ādas un nostiprināta.

KĀDĒĻ IZMANTOT INFŪZIJAS TERAPIJU?

Kad sāk parādīties medikamenta “izzušanas” efekts (wearing off), smadzeņu šūnas neuzsūc levodopu un neuzglabā dopamīnu. Kā rezultātā nevar kontrolēt slimības simptomus un medikamenti jāsaņem lietot arvien biežāk. Infūzijas terapija nodrošina medikamenta nepārtrauktu ievadi, kā rezultātā ir stabilāka simptomu kontrole, mazāk simptomu svārstību dienas laikā. Infūzijas terapija arī samazina perorāli lietoto medikamentu

daudzumu un parasti ir efektīvāka, nekā garas darbības tabletes vai plāksteri.

KAM BŪTU JĀAPSVĒR ŠĪ TERAPIJĀ?

Infūzijas terapija ir rekomendēta tiem pacientiem, kuriem ir efekts no medikamentiem, taču viņiem ir parādījies medikamentu izzušanas efekts (wearing off) un/vai diskinēzijas (gribai nepakļautas kustības, kas parādās, kad ir liela medikamentu deva). Vairums pacientu jau ir izmēģinājuši vairākus perorālos medikamentus un/vai plāksterus, pirms nolemj uzsākt infūzijas terapiju. Taču ir svarīgi atzīmēt to, ka, ja pacientam perorālie medikamenti neatvieglo simptomus, tad arī infūzijas terapija nebūs efektīva un nav rekomendēta.

KUR ŠĪ TERAPIJA TIEK REALIZĒTA?

Parasti pacientiem infūzijas terapiju uzsāk slimnīcā vai dažreiz specializētā poliklīnikā. LCIG terapijas gadījumā ārsts ievieto katēteru (trubiņu) pacientam tievajās zarnās un uzsāk terapiju. Izvēloties apomorfīnu, pacients var tikt ievietots slimnīcā uz pāris dienām, lai izmēģinātu medikamentu, taču to var veikt arī ambulatori. Infūzijas terapiju parasti uzsāk no rīta un pārtrauc naktī. Pirmajos mēnešos māsiņa vai ārsts palīdz piemeklēt nepieciešamo individuālo devu.

KĀDI IR GALVENIE INFŪZIJAS TERAPIJAS IEROBEŽOJUMI UN KOMPLIKĀCIJAS?

- Infūzijas terapija nav pieejama visā pasaulē, terapija pieejama tikai dažās valstīs.
- Infūzijas terapijas izmaksas ir daudz augstākas nekā tabletēm un plāksteriem, tādēļ tās pieejamība ir ierobežota.
- Infūzijas terapijas nodrošināšanai nepieciešama specializēti apmācītu aprūpētāju pieejamība un atbalsts.
- Var rasties tehniskas problēmas ar LCIG katēteru, kad tas ir ievietots.
- Apomorfīna terapijas rezultātā var rasties nevēlama ādas reakcija.

Gan LCIG, gan apomorfīnam ir līdzīgas blakusparādības, tāpat kā citiem PS medikamentiem:

- Slikta dūša;
- Miegainība;
- Zems asinsspiediens;
- Apjukums;
- Halucinācijas.

Šie simptomi ir īpaši raksturīgi, ja ir bijušas blakus parādības no citiem medikamentiem.